
Laca

Tijdingen

Driemaandelijks tijdschrift van LACA.
Geschied- en Heemkundige Kring van Laken
Jaargang 6 - Nummer 4 - juni 1995

Laken

Wapen van de Koninklijke
Residentie Laken
Koninklijk Besluit van 20 april 1857

Verantwoordelijke uitgever:
Leon Candau, Rode Kruislaan, 15, 1020 Brussel, tel. 02/268.69.58
Afgiftekantoor : 1020 Brussel 2

→ TEN GELEIDE ←

1. - OORLOG IN WOLUWE.

De Heer Leo VAN AUDENHAEGE, gewezen journalist van "*Het Volk*" en lid van LACA, stuurde ons een presentemplaar van zijn oorlogsherinneringen die hij onlangs in boekvorm liet verschijnen. (212 blz - 90 illustr.) Wij danken hem hiervoor van harte en hebben hem beloofd in onze pagina's een hoekje vrij te maken om zijn werk aan onze lezers voor te stellen.

In een adem hebben wij dit boek uitgelezen en wij weten nu hoe de goede burgers van de gemeenten Sint-Pieters- en Sint-Lambrechts-Woluwe de droevige periode van de Tweede Wereldoorlog hebben beleefd. Persoonlijk hebben wij deze ramp in andere contreien ondergaan ... maar er zijn vele raakpunten.

Het is net of een film zich voor onze ogen afrolt. De auteur slaagt erin met korte shots, alle overbodigheid vermijgend, maar zeer precies in alle details, de ellendige jaren 1940-1945 voor de geest te roepen.

Wie echt de Woluwese toestanden onder de bezetting wil leren kennen, hetzij als oudere die het allemaal meemaakte, hetzij als jongere, veel te jong om ze duidelijk in de soms ontzettende harde werkelijkheid voor ogen te krijgen, leze dit boek. Wat de iconografie betreft komt de lezer eveneens aan zijn trekken : brieven, documenten, foto's en allerlei materiaal met betrekking tot de angstige oorlogsjaren lichten de sobere tekst op.

Wij achten het onze plicht onze lezers attent te maken op deze prachtige publicatie en geven meteen de coördinaten door, hoe en waar het boek kan besteld worden :

650 F door overschrijving op rekening nr 310-0686081-86
Dapperenlaan 11 - 1200 BRUSSEL.

LACA koestert de hoop ooit eens eenzelfde initiatief te nemen. Mochten de lezers van dit boek zich geïnspireerd voelen om hun eigen wederwaardigheden tijdens WO II te verwoorden, dan kunnen zij bij ons terecht. Met dank bij voorbaat ! Beslist doen, zouden we aanraden.

2. - WIE HET WEET MAG HET ONS ZEGGEN.

Wij verheugen er ons over dat wij de laatste tijd vanuit diverse hoeken aanmoedigen en lofbetuigingen mogen ontvangen met betrekking tot inhoud en vorm van ons driemaandelijks tijdschrift LACA Tijdingen. Na vijf jaar volgehouden moed en een bestendige vrees om toch maar puik kwaliteitswerk af te leveren (bij ons in Laken zeggen ze in dit geval "*met de poepers zitte*") is dit uiteraard een flinke stimulans om de ingeslagen weg te blijven bewandelen.

Meer nog, we worden meer en meer geconsulteerd door mensen die zich betrokken voelen bij de vrijwaring van het leefmilieu en ook door personen die uit hoofde van hun historisch onderzoek in Laken belanden.

Zo bijvoorbeeld de Heer J. POSSENIERS, deeltijds medewerker aan de KU-Leuven die een biografie voorbereidt over de Antwerpenaar Emile NYSSSENS (1815-1906), tabakshandelaar en auteur.

NYSSSENS was ook industrieel actief. Zo verwierf hij, waarschijnlijk in de eerste helft van de jaren 1860, in Laken "*une fabrique d'argenterie, de biseautage, de taillerie et de gravure sur verre*". Deze fabriek was gevestigd in de Paleizenstraat (Rue des Palais, 289). De firma werd in 1895 zelfs omgevormd tot een N.V.. In 1912 werd die vennootschap ontbonden.

De Heer POSSENIERS schrijft ons verder :

"Daar ik in de literatuur aangaande Laken tot nu toe geen informatie kon vinden, ben ik zo vrij een beroep op U te doen. Mogelijk kan U mij gegevens verstrekken over de "Manufacture des glaces argentées". Bovendien kent U misschien personen te Laken die mij eventueel verder kunnen helpen."

LACA wil natuurlijk helpen. Ons beperkt comité beschikt echter niet over een netwerk met alle informatiegegevens over de oude gemeente Laken. Daarom doen wij een beroep op onze lezers. Alle gegevens over voormelde "*manufacture*" zijn met geanticiperde dank welkom op ons redactieadres.

Dit is toch, zo dachten wij, een van de hoofdtaken van een hedendaagse heemkundige kring : zich solidair inspannen en als het kan een steentje bij dragen tot het uitpuzzelen van ons rijk historisch verleden.

3. - OVER REIGERS EN AALSCHOLVERS.

Eindelijk, tussen onze dagelijkse portie medianieuws, de steeds weerkerende en bevuilende reclamepulp en de gekleurde, ten persoonlijke titel aangeschreven kiespropaganda, vonden we een straaltje hoop. In "*Le Soir Illustré*" van 11-17 maart 1995 verscheen een artikel getiteld "*Les hérons du Roi*"; Wat later werd het onderwerp ook besproken in de "*Nieuwsbrief - Brussel*" van april - mei 1995.

En wat vernemen we ? ... DE REIGERS ZIJN TERUG IN BRUSSEL !

In 1969 telde geheel België nog amper 300 reigerskoppels. Dank zij het "*ecologisch reveil*" dat stilaan tot alle lagen van de bevolking is doorgedrongen en ook bij de overheid een gunstig klankbord vindt, kon de reigerskolonie in België tot 2.400 koppels aangroeien. Merkwaardig genoeg heeft een tiende van deze populatie zich in het Brusselse genesteld.

Onze Brusselse reigers zouden afstammelingen zijn van een koppeltje dat in 1966 een toevlucht gezocht had in het Koninklijk Park in Laken en in de beslotenheid van dit domein thans uitgegroeid is tot een ware kolonie van meer dan 200 koppels. Wij, Lakense heemkundigen, die toch ook ijveren voor het behoud van de natuur, wij zijn bijzonder blij dat dit "wonder" zich in onze regio heeft kunnen voltrekken.

Visser, wandelaars en toevallige bezoekers van Laken, koester deze dieren met genegenheid ! Het artikel maakt ook melding van het feit dat onlangs aalscholvers in het Brusselse luchtruim werden waargenomen.

Wat de viervoetigen betreft spreken oude ingezetenen met grote waardering over de "*Lakense herdershond*". Zal men later dit predikaat ook kleven op de tot voor kort bedreigde gevleugelde diersoort ?

4. - GIDS VOOR VLAANDEREN.

De Gids voor Vlaanderen is ongetwijfeld een toeristisch en cultuurhistorisch standaardwerk voor Vlaanderen. Duizenden Vlaamse gezinnen hebben hun "*uitstapjes in eigen land*" uitgestippeld op basis van deze gids en wie meer wou weten over de bezienswaardigheden in eigen dorp greep naar dit boek. Deze uitgave gaf een antwoord op honderden kwisvragen, hij werd intensief geconsulteerd door de redacties van kranten, tijdschriften, televisie- en radioprogramma's en de Gids voor Vlaanderen was ongetwijfeld een werkinstrument voor alle heemkundigen in het Vlaamse land.

De uitgeverij Lannoo heeft in samenwerking met de VTB-VAB en de Kredietbank de vierde, doch volledig hernieuwde editie van dit standaardwerk verzorgd.

De samenwerking ook met een netwerk van heemkundigen is ongetwijfeld de belangrijkste vernieuwing bij de heruitgave van dit boek. Op die manier werd onmiskenbaar verder gestreefd naar de encyclopedische grondigheid die een dergelijk werk vereist. LACA is dan ook bijzonder fier de hernieuwing van het gedeelte "*LAKEN*" voor haar rekening te hebben genomen, op aanvraag van bovenvermelde drukkerij. Te verkrijgen in alle goede boekenwinkels.

1325 blz. - 110 x 175 cm - 995 F

Leon CANDAU
Voorzitter

EEN KASTEEL ZONDER FUNDERINGEN.

V. CAPRON

Einde 1927 stelt hofarchitect HEYNINX een plan op voor verbouwwerken in het kasteel Stuyvenberg met het oog op de nakende vestiging aldaar van de Hertog van Brabant en diens gemalin Astrid. Hij stelt o.m. voor het ronde torengewoel (links op bijgaande foto) af te breken. Na onderzoek besluit de Civiele Lijst evenwel tot behoud ervan.

De kostprijs van de verbouwwerken wordt aanvankelijk geraamd op ongeveer 750.000 F (november 1927). Dit bedrag zal echter aanzienlijk stijgen. Immers de muren van het kasteel vertonen talrijke scheuren. Bij het uitvoeren van sonderingen blijkt dat de muren rechtstreeks op los zand zijn opgericht ! Men verhelpt dit euvel door ondermetseling.

Het rioolstelsel is in slechte staat en dient volledig te worden hersteld. Voor deze twee laatste posten bedragen de bijkomende uitgaven 100.000 F.

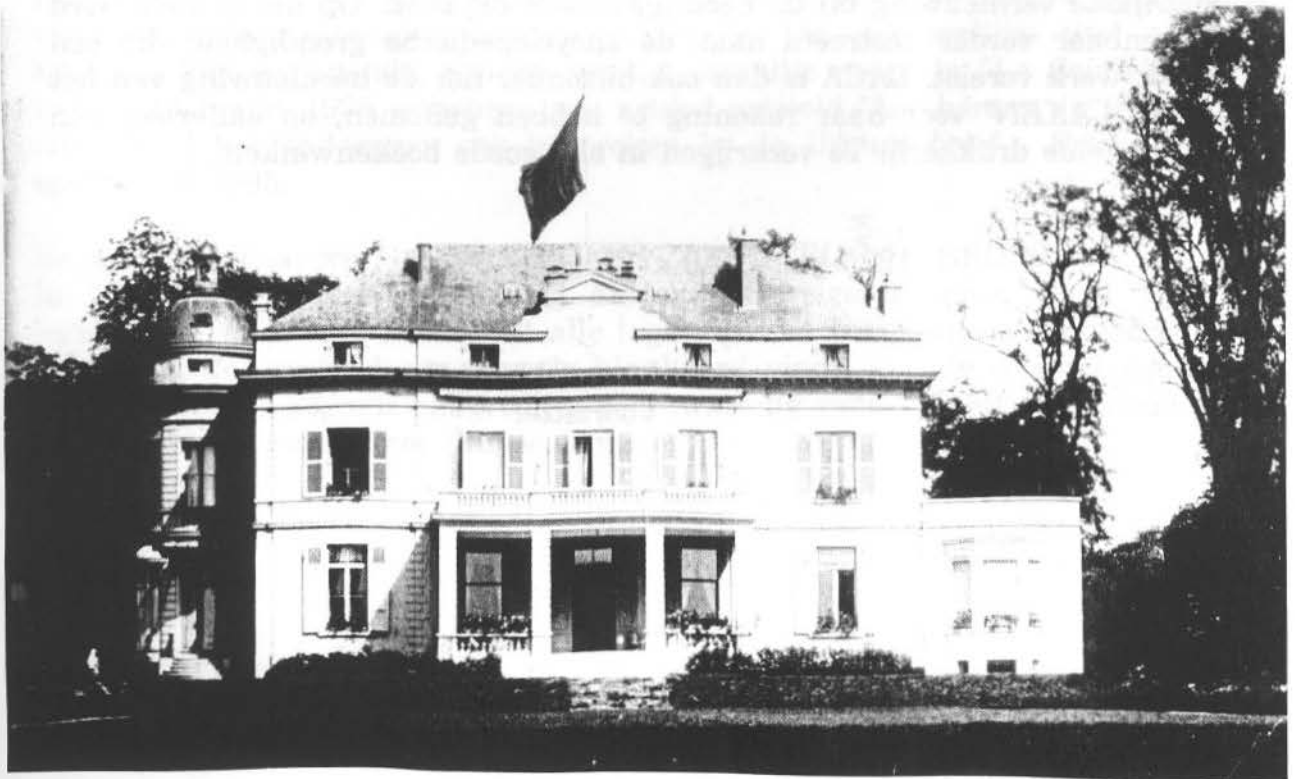
Werken dienen ook uitgevoerd in de bijgebouwen, terwijl de Franse tuin moet worden (her)aangelegd, zodat in januari 1928 de totale kostprijs op 1.900.000 F wordt geraamd.

Het is waarschijnlijk zelden dat een gebouw opgericht wordt op los zand. Welke uitleg is daarvoor te vinden ? We kunnen slechts gissen. Gebrek aan kredieten in hoofde van de eerste eigenaar ?

We stellen alleszins vast dat burgemeester DEBY die het kasteel laat bouwen, - in die tijd Stelenbosch genaamd -, slechts gedurende korte tijd eigenaar blijft. Het kasteel wordt opgericht in 1849. Welnu op 21 mei 1850 verkoopt DEBY zijn eigendom aan een zekere Jean-Michael HUHNEIN, die op zijn beurt het goed doorverkoopt aan Arcadie CLARET op 16 juni 1851 !

Weten beide eerste eigenaars af van het ontbreken van funderingen en is dat de reden waarom ze pogen er zo snel mogelijk van af te geraken ? We zullen het natuurlijk nooit weten.

Arcadie CLARET blijft eigenares van het kasteel gedurende 38 jaar, blijkbaar zonder problemen.

PALAIS ROYAUX

BUREAU DE L'ARCHITECTE.

- 5 -

Monsieur l'Intendant,

Comme suite à notre entretien d'hier j'ai l'honneur de vous adresser ci-joint copie d'une lettre de Monsieur le Ministre des Finances adressée à Monsieur le Ministre des Travaux Publics, et relative au premier crédit de frs. 750.000,- destiné aux travaux d'aménagement de la Villa du Stuyvenberg.

Cette somme a été reconnue insuffisante pour permettre d'exécuter les travaux nécessaires, et ainsi que j'ai eu l'honneur de vous le dire, Monsieur Houtart, Ministre des Finances, accompagné de Monsieur Deduytschaever, Directeur Général au Ministère des Finances et de Monsieur Ingenbleek, se sont rendus sur place pour examiner la nécessité des travaux proposés dont l'exécution entraînait une dépense totale d'environ frs. 1.900.000,- suivant relevé ci-annexé.

Veillez agréer, Monsieur l'Intendant, l'assurance de ma considération la plus distinguée.

Au Commandant Goffinet
Intendant de la Liste Civile
Bruxelles

75 JAAR RIJKSNORMAALSCHOOL IN LAKEN.

Met een academische zitting, een tentoonstelling en een eetmaal in de feestzaal werd op 12 mei het 75 jarig bestaan van de Rijksnormaalschool-Laken gevierd.

Toen de regering in 1920 besloot tot de stichting was er al een korte geschiedenis aan vooraf gegaan. Immers, het was uit de afsplitsing van de Vlaamse sectie van de reeds lang bestaande Ecole Normale de l'Etat van de Berkendaalstraat in Vorst, dat de Vlaamse Normaalschool ontstond. De Eerste Wereldoorlog en zijn nasleep hadden de stichting echter vertraagd. De huidige Normaalschool geheten Hoger Pedagogisch Instituut bevat nu secties voor de opleiding van m/v Kleuterleiders, Onderwijzers en Regenten met bijbehorende autonome oefenscholen.

Ons verhaal begint in 1910.

Toch moeten we nog even naar de 19de eeuw kijken : de goed gestructureerde oprichting door de Staat van Normaalscholen voor Meisjes kwam er veel later dan voor de jongens. Dit gebeurde pas door de wet VANDENPEEREBOOM van 1866. Omstreeks 1850 konden jongens al terecht in 5 gecontroleerde instellingen om er hun beroep van onderwijzer aan te leren, zij het alleen in de franse taal. Dit nam niet weg dat katholieke of gemeentelijke instituten voor aspirant-onderwijzeressen werden gecreëerd, echter zonder opgelegde leerprogramma's. Bij de reeks Normaalafdelingen, die vóór 1866 werden ingericht, was er l'Ecole Normale de l'Etat, sinds 1913 in de Berkendaalstraat gevestigd.

De term Normaalonderwijs wordt gegeven aan dit onderwijs waar regels of normen worden aangeleerd om te onderwijzen, gekoppeld aan oefenlessen en stages in oefenscholen. Vóór 1970 vingen 15-jarigen hun 4 jaar opleiding aan, en doorliepen het 1ste Normaal tot het 4de Normaal, waarbij zij ook een humanioradiploma behaalden. Na 1970 moeten de 18-jarigen reeds het humanioradiploma in hun bezit hebben, om na vroeger 2, nu 3 jaar opleiding, een pedagogisch diploma te verwerven.

Door de toepassing van de Gelijkheidswet der talen (1899) kwam, in het schooljaar 1910-'11, in de Berkendaalstraat een Vlaamse sectie tot stand. De oprichting hield in dat de leerlingen het 1ste en 2de Normaal hun lessen kregen in het Nederlands, deze van het 3de Normaal de literaire vakken in het Frans en deze van het 4de Normaal alle vakken in het Frans. De nieuwe formule bleek succes te hebben en een twintigtal leerlingen schreven zich in voor het 1ste Normaal. De eerste promotie kwam uit in juni 1914, en kon toch nog over geheel België aan het werk gezet worden, omdat de afgestudeerden in de beide landstalen konden onderwijzen.

Tussen 1911 en 1914 werd er echter al bijgestuurd door de beleidsverantwoordelijken.

Van Vlaamse zijde kwam er druk om deze opleiding volledig te vernederlandsen, naar analogie met de 10 Waalse en Brusselse normaalscholen met frans taalstelsel. Ook van liberale zijde ontstond druk om het aantal staatscholen te vermeerderen. Dit betekende voor het Vlaamse land dat bij de 3 bestaande rijksnormaalscholen (Gent, Lier en Brugge werkend met het taalstelsel van 1910), nog nieuwe konden toegevoegd worden.

Nog andere motieven golden. De kinderarbeid werd gesanctioneerd, zodat meer kinderen onder de wet van de schoolplicht vielen. Op het hoogste regeeringsniveau ervoer minister SCHOLLAERT in 1911 een nederlaag met zijn wetsontwerp op de leerplicht tot 14 jaar en nam ontslag. De anticlericalen eisten meer lekenonderwijs en de Vlaamse mandatarissen uit de verschillende partijen eisten vernederlandsing van de onderwijsopleiding met het overheersen van de moedertaal bij de keuze van de onderwijstaal. Dit laatste werd later verworpen. POULLET volgde SCHOLLAERT op. Deze Leuvense minister van Kunsten en Wetenschappen stelde in zijn memorie van toelichting voor zijn nieuw wetsontwerp, dat er te weinig onderwijzers waren. Hij liet onderwijzers hun ingangsexamen in het Nederlands afleggen (1913), wat de kans op mislukken voor de Vlaamse kandidaten verminderde. Uit dit examen volgde dat de opleiding volledig in het Nederlands kon doorgaan, waarvoor een wetsregeling moest komen om het taalstelsel te wijzigen vanaf het 3de Normaal (of voor de recrutering 1913 in 1915). Minister POULLET liet het schooljaar 1913 - '14 beginnen met het vooruitzicht op een wetswijziging. Na vele debatten kwam in mei 1914 de wet erdoor op de leerplicht tot 12 jaar en mogelijke leerduur tot 14 jaar, en werd het nieuw taalstelsel voor de onderwijzersopleiding aanvaard.

Maar toen brak plots Wereldoorlog I uit en vluchtte de regering, met minister POULLET en de koning, naar De Panne en Frankrijk. Moesten de Belgische wetten nageleefd worden of niet ? Welke gevolgen had dit voor Laken ?

Berkendaalstraat kon pas herbeginnen in februari 1915. De Vlaamse afdeling aldaar pas in oktober 1915, omdat vele leerlingen in het etappengebied woonden. De leerlingen die nog met hun studies bezig waren of ingangsexamen hadden afgelegd, moesten onderwijs krijgen. Omdat er behoefte was aan een grotere recrutering en dus meer kandidaten zich inschreven, ontstond plaatsgebrek in de Berkendaalstraat. De toepassing van de taalregeling van 1914 vereiste ook nieuwe oefenscholen met kleuters en lagere schoolkinderen.

Het Algemeen bestuur van het lager onderwijs nam in januari 1916 een eigendom in huur in de Goudbloemenstraat, 94 (huidige Chrysantenstraat 26) te Laken, waar het kasteel en het park gelegen waren van de familie CARBON. Daar werd de Vlaamse sectie van de Berkendaalstraat

ondergebracht, onder hoofde van een nieuwe benaming : Staatslagere Normaalschool voor Meisjes. De directrice, mevrouw HUYBRECHTS-LAMS en het personeel werden gerecruteerd uit de Vlaamse sectie Berkendaalstraat en hun leerlingen kwamen met hen over.

Daarenboven werd er een lagere school opgericht en een internaat ingericht in het kasteel. Het schooljaar startte in oktober 1916 en de eerste promotie "nieuw taalstelsel" 1913 - 1917, kwam uit in juni 1917. In september 1917 werden zeventien 1ste Normaalleerlingen ingeschreven.

Practisch gezien had minister POULLET niet het beheer over de Normaal-school, maar wel de bezetter. Maar dit was het geval voor geheel bezet België en ook voor het toen nog autonome Laken.

De oorlog eindigde. Toen de nieuwe regering na 11 november 1918 samengesteld werd met Havristen (diegenen die in Le Havre gezeten hadden) en met de Belgen die in het land gebleven waren, werd de Vlaamse katholiek POULLET niet meer gevraagd, maar in december 1919 werd hij toch minister van Binnenlandse Zaken.

De Rijksnormaalschool-Laken werd niet erkend in december 1918 door de nieuwe minister, de katholiek HARMIGNIES en werd gesloten. De studentinnen moesten hun studies beëindigen in andere instellingen en nieuwe inschrijvingen bleven uit. De schooljaren '18 - '19 en '19 - '20 gingen voor Laken verloren. Over deze beslissing ontstonden heftige debatten in het parlement. Er werd van Vlaamse zijde gesteld dat Laken moest beschouwd worden als een splitsing van Berkendaal in 1913, terwijl van Franstalige en van conservatief katholieke zijde de school bekeken werd als een schepping van de bezetter (oktober 1916). De standpunten stonden loodrecht tegenover elkaar.

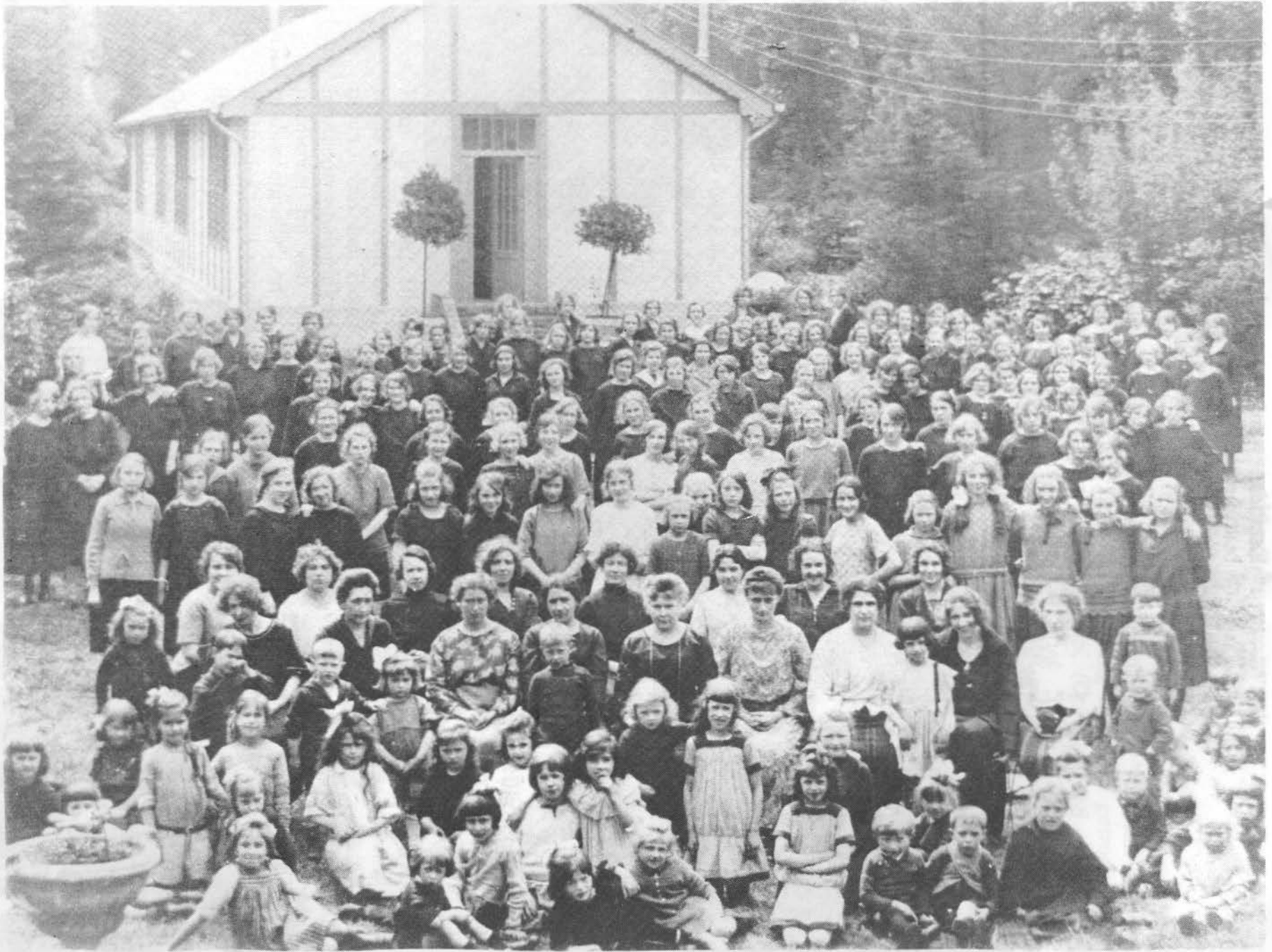
Door de nieuwe regering van Nationale Unie (eind '19 - '20) met Jules DESTREE als Minister van Kunst en Wetenschappen, werd de Normaalschool als een Belgische Stichting heropgericht. Dat gebeurde in februari 1920. Op 19 april 1920 werd de school geopend onder de leiding van dezelfde directrice en werden bijna alle personeelsleden terug aangenomen.

Het paste dus dat op 12 mei 1995 het 75 jarig bestaan plechtig werd gevierd.

In een volgende bijdrage zullen we de bouwgeschiedenis van het complex belichten.

Ter gelegenheid van de viering werd een huldeboek uitgegeven, dat tegen de prijs van 750 F, zonder port, kan bekomen worden op het secretariaat van de Rijksnormaalschool, Karel Bogaerdstraat 4 te 1020 Brussel.

H. VERSTRAETE

17 Leraressen en +/- 160 leerlingen, kleuters, lagere school tot 4de graad,
geschaard rond hun directrice Mevrouw HUYBRECHTS - LAMS (schooljaar 1922/23).

Staatsnormaalschool voor
onderwijzeressen Laken
Huis bewoond door de Bestuurster

Eertijdse woning van de
bestuurster

Gezicht op de tuin en het
eertijdse kostschoolgebouw.
Beide gebouwen bevonden
zich binnen de perimeter
van het huidige complex.

Staatsnormaalschool voor onderwijzeressen te
Laken. Gezicht op tuin en bijzonder gebouw. Kostschool

1ste opleidingsjaar nor-
maalschool 1925.
De overlevenden bereiken
weldra de gezegende leef-
tijd van 80 jaar.

OVER HET "HOGER INSTITUUT VOOR LANDBOUWHUISHOUDKUNDE".

In LACA Tijdingen van december 1991 schreef Joris DILLEN "Een tak van de familie LINDEMANS, afkomstig uit Opwijk, heeft lang in Laken gewoond. De vader van de "Lakense" familie, Jan LINDEMANS, (Opwijk 1888 - Brussel-Laken 1963), was stichter en directeur van het "Hoger Instituut voor Landbouwhuishoudkunde" gelegen op de hoogte van Ossegem (verniëld voor de tentoonstelling 1958), dat weldra een internationale faam zou verwerven".

Uit het boek "Geschiedenis van de familie Lindemans - 1370 - 1980", van Leo LINDEMANS (uitgegeven door de auteur, Brussel 1979), vernemen wij verder :

Jan (XVII) Jozef Raymond Maria LINDEMANS werd geboren te Opwijk op 2 juli 1888.

Van 1895 tot 1901 liep hij school in het vaderlijk pensionaat.

In 1905 behaalde hij aan het Klein Seminarie in Mechelen zijn diploma als primus van de retorica.

In juli 1909 werd hij licentiaat en in oktober 1911 doctor in de germaanse filologie aan de Katholieke Universiteit van Leuven.

Vanaf september 1909 werd hij leraar aan het vaderlijk pensionaat in Opwijk.

Na de eerste wereldoorlog stond het vast dat het voorvaderlijk pensionaat definitief zou gesloten worden. Er moest dus uitgezien worden naar een passende carrière voor Jan, buiten familiaal verband.

Paul de Vuyst, Directeur-Generaal bij het Ministerie van Landbouw, liep reeds jaren rond met de idee in België een meisjesschool op te richten op het niveau van het Hoger Normaal Onderwijs, met het oog op de vorming van landbouwhuishoudkundige regenten, naar Amerikaans model. Reeds in 1907 publiceert hij een boek : "Le rôle social de la fermière et son éducation professionnelle", en in 1909 het lijvige traktaat "L'enseignement agricole et ses méthodes". Hij vond Jan de geschikte persoon om aan het hoofd te staan van deze onderwijsinrichting, die een model moest worden in Europa.

Op 31 maart 1919 werd Jan benoemd tot lid van de *Conseil supérieur pour le perfectionnement de l'enseignement agricole*, en op 14 november 1919 bij koninklijk besluit benoemd tot directeur van het *Hoger Normaal Instituut voor Landbouwhuishoudkunde* van het Rijk, te Laken.

Voor de vestiging van het Instituut lieten de overheden hun oog vallen op het Domein van Ossegem in Laken. Het domein, dat eertijds toebehoorde aan de abdij van Affligem, werd ten tijde van de Franse Revolutie nationaal bezit

verklaard. Het werd aangekocht door de industrieel GOFFIN. In 1866 liet de schoonzoon van GOFFIN, Charles de RONGÉ, er een kasteel "De Twee Torekens" op bouwen. Het domein werd aangekocht in 1908 door Leopold II, met het doel er een koloniale hoeve in te richten. Het domein maakte deel uit van de *Koninklijke Stichting*, waarvan de goederen aan de Belgische Staat werden vermaakt.

Institut Normal Supérieur d'Economie Ménagère Agricole.
Domaine d'Hosseghem - Laeken.
Hooger Normaal Instituut voor Landbouwhuishoudkunde.
Landgoed Hosseghem - Laken.

Château d'Hosseghem.
Kasteel van Hosseghem.

Kasteel van Ossegem

Het Instituut kreeg zesmaal het belangstellend bezoek van een lid van het Belgische vorstenhuis : Koningin Elisabeth, Prinses Marie-José, Prinses Astrid, Koning Albert, Koningin Astrid en Koningin Fabiola.

Ons werkend lid Daniel VAN KRIEKINGE kwam onlangs in het bezit van een brochure, uitgegeven door M. WEISSENBRUCH, Brussel 1923, onder de titel "*Institut Normal Supérieur d'Economie ménagère agricole, Domaine d'Hosseghem (Heysel)*".

De inhoud van deze brochure is bepaald interessant. Met veel gloed worden de doeleinden van de Instelling erin verwoord. Ze belicht de opvoedings- en onderwijsmethodes die er werden gehuldigd. Ze verkondigde ook de gedragscodes die de leerlingen moesten naleven. Zo leren wij dat er, voor de internaatsleerlingen een huisverantwoordelijke was aangesteld om zorg te dragen over hun morele opvoeding !

De school was beslist elitair van inslag. In 1923 bedroeg het jaarlijks schoolgeld 500 F (1.000 F voor de buitenlandse leerlingen !) plus daarbovenop de onderhouds- en voedingskosten.

De leerlingen verrichtten zelf al de huishoudelijke taken. Elke leerling moest zelf het eigen ondergoed, toilet- en tafellinnen onderhouden.

In schuindruk citeren wij de items die ons toonaangevend voorkomen met betrekking tot de eisen die voor opname in de school vooropgesteld werden en tot het brede scala van de onderwezen vakken, zowel manuele als intellectuele.

Om tot de school te worden toegelaten moesten de meisjes in het bezit zijn van een *diploma van onderwijzeres*, of het bewijs leveren van gelijkwaardige studiën.

Bovendien moesten zij een *toelatingsexamen* afleggen aangaande :

- moedertaal (verhandeling)
- *tweede taal* (klein opstel)
- rekenkunde
- natuurwetenschappen (beginselen van scheikunde, natuurkunde, dierkunde en plantenkunde)
- huishoudkunde (huishoudelijke taken, beginselen van de voeding, naaiwerk)
- geschiedenis van België en algemene aardrijkskunde
- handel (courante handelingen)
- opvoedkunde (beginselen).

De kandidaten dienden niet alleen de diploma's van hun vorige studies voor te leggen maar ook een *bewijs van goed gedrag*, afgeleverd door de directie van de laatst bezochte school en ook een *doktersattest* van lichamelijke geschiktheid voor het volbrengen van de huishoudelijke en landbouwtaken.

Leerlingen aan het werk

Institut Normal Supérieur d'Economie Ménagère Agricole. — Domaine d'Hossegem - Laeken.
Hooger Normaal Instituut voor Landbouwhuishoudkunde. — Landgoed Hossegem - Laeken.
Elèves à la laiterie. — Leerlingen in de melkerij

De leerlingen begonnen om 8 uur 's morgens en gingen door tot 6 uur 's avonds.

De studiecycclus leidde naar het diploma van regentaat landbouwhuishoudkunde. Er was in de instelling een nederlandstalige en een franstalige afdeling.

Het volledig programma omvatte

Eerste jaar :

Opvoedkundige en familiale psychologie

Anatomie : studie van het beendergestel, spieren, ademhaling, bloedsomloop, ...

Physiologie : voor een betere bevassing van de cursussen hygiëne, kinderverzorging en Rood Kruis

Natuurwetenschappen : hun toepassing in de huishoudkunde en de agronomie

Huishoudkunde : organisatie van de huishoudelijke taken, bestuderen van de woonst (keuze, onderhoud, inrichting, versiering), bestuderen van het meubilair - onderhoud - schoonmaak - ontvlecken en strijken

Naad en confectie : breien en haken, snit en confectie van een baby-uitzet, borduren, kantwerk, herstellen, mazen en stoppen.

Agronomie : akkerbouw - vruchtbaar makende producten - bebouwings-sytemen : zaden en planten

Tuinbouw : inrichting van de moestuin

Dierenteelt : huisdieren, runderen, kippen, varkens

Melkerij : bestuderen van de melk en het karnen

Tekenen en schilderwerk

Engelse taal

Opstellen en uitspraak

Practische taken :

- keuken, bereidingen
- onderhoud van het huis
- wassen en strijken

Hoeve : voeding van de dieren, melkerij, tuinieren.

Tweede jaar :

Moraalfilosofie : taken van het jonge meisje, van de echtgenote, sociale rol van de vrouw

Familiale pedagogie : beoordeling, geheugen, ideeënassociatie, verbeelding, wilskracht, vaderlandslievende opvoeding, studie van de kinderen, enz.

Letterkunde : het landbouwleven in de literatuur, de roman, de voordracht, de folklore

Landelijke esthetica : de familie, de feesten, de gewoonten, het godsdienstig leven

Hygiëne, kinderverzorging : verluchting - woonst (verlichting, verwarming, ventilering). Hygiëne van de kleding, baden, ziekten, verzorging)....

Huishoudkunde : bewaren van kleding en linnengoed

Naaiwerk : snit en confectie van kinderschorten en jurken - eenvoudige kleding en rokken voor dames - werkkleding voor mannen.

Confectie van gordijnen, overgordijnen, kussens, sierlapjes

Voedingschemie : studie van voeding en levensmiddelen

Landbouwkundig beheer : recht, handel en boekhouding

Melkerij : aanmaken van kaas

Tuinbouw, bloementeel

Koloniale verbouwingen

Versieringskunsten

Engelse taal

Opstellen en uitspraak.

Laat die jonge meisjes die het diploma behaalden van het "*Hoger Instituut van Landbouwhuishoudkunde*" bovendien nog aantrekkelijk zijn ook, dan moesten zij zeker niet lang op de ware Jakob wachten. Want zij vormden zeker een ideale partij ... en zulks niet alleen voor een landbouwer !

Door de herinrichting van het Ossegempark voor de Wereldtentoonstelling van 1935 verloor het Instituut een groot stuk van zijn park. Het verliet uiteindelijk voorgoed zijn kontreien in 1956 ... om plaats te ruimen voor Expo 1958.

Het begon in 1950 met de splitsing. De Franse afdeling werd overgebracht naar het Kasteel van Argenteuil, bij Waterloo. Het aldus gehalveerde Instituut bood nu plaats voor een lagere middelbare afdeling van 3 leerjaren.

In 1953 nam directeur Jan LINDEMANS een welverdiende rust.

Het schooljaar 1954 was het laatste dat verliep in Ossegem. De school werd overgebracht naar een herenhuis gelegen in de Leon Theodorstraat , te Jette, terwijl de autonome boerderij nog steeds in Laken bleef. Maar dit was maar een tijdelijke oplossing.

Een terrein van ongeveer 10 Ha gelegen in Wemmel werd aangekocht, waarop zeer moderne schoolgebouwen werden opgericht.

Op 15 oktober 1958 werd het nieuwe schooljaar aldaar aangevangen. Het onderwijs was intussen geëvolueerd. Er kwamen nieuwe afdelingen bij :

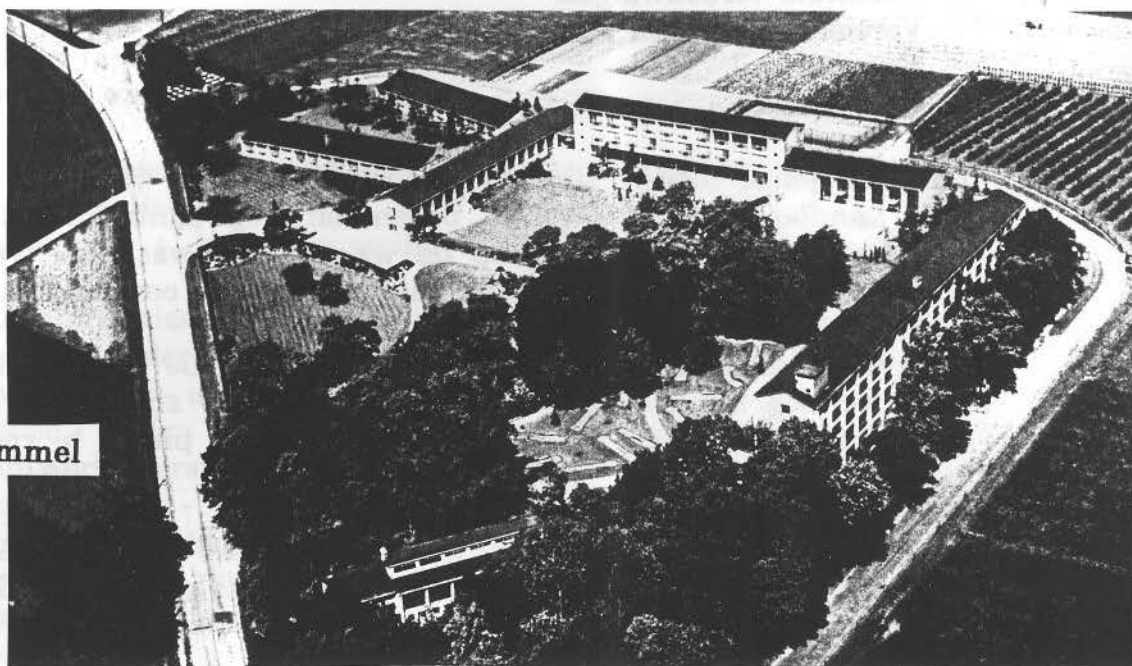
- Huishoudkunde, knippen en confectie, sierkunsten, intendance, techniek - wetenschappen, industriële en klinische scheikunde en hotelbedrijf.

Op 17 oktober 1970 vierde men het vijftigjarig bestaan van het Instituut. Dit luidde ook het einde in van de landbouwafdeling.

Een nieuw tijdperk was begonnen voor het Instituut. Het vroegere Rijkshoger Normaal Instituut voor Landbouwhuishoudkunde van Laken werd het Rijkshoger Technisch Instituut met Normaalafdeling te Wemmel. Dit zal nog

blijven tot 30 juni 1995. Vanaf 1 september 1995 wordt het het Horeca-Sportinstituut Wommel.

Het Instituut telt voor het ogenblik meer dan duizend leerlingen, waarvan zevenhonderd in het secundair onderwijs en driehonderdvijftig in het hoger onderwijs.

De school in Wommel

Er bestaat een internaat met aparte gebouwencomplexen voor jongens en meisjes.

De school heeft een Europese dimensie verworven en neemt deel onder andere aan meerdere uitwisselingsprogramma's.

Geraadpleegde bronnen

- LINDEMANS, L. *Geschiedenis van de Familie Lindemans - 1370 - 1980*, Brussel, 1979.
- Brochure uitgegeven ter gelegenheid van de 50 Jubelviering van het Hoger Rijksinstituut voor Technisch Onderwijs en Normaalafdelingen.

Wij wensen hier onze beste dank uit te drukken aan de Heren Richard WAUTERS, Adjunct-Directeur en Christian ANDRIES, leraar, die ons de inlichtingen bezorgden over de verdere ontwikkeling van het Instituut na de Ossegerperiode.

Tekstcoördinatie : VANDEN BUSSCHE, G. in samenwerking met
VAN KRIEKINGE, D.
en LACA, Geschied- en Heemkundige Kring van Laken.

Vertaling : D. PULINCKX

Illustraties : VAN KRIEKINGE, D.

HULDEBETOON AAN EEN LAKENSE OORLOGSPILOOT JEAN OFFENBERG.

Op 27 februari 1995 besloot de Gemeenteraad van Brussel aan de rotonde, gelegen aan de Dikkelinde- en de Oud-Brussellaan, (in de buurt van het Amerikaans theater, nu BRT) de naam Jean OFFENBERG te geven.

Het voorstel hiertoe kwam van de Heer Marc ARTIGES, gemeenteraadslid. Door bemiddeling van ons actief lid Georges VANDEN BUSSCHE mochten wij van de initiatiefnemer volgende inlichtingen bekomen over deze Lakense vliegenier.

"Né à Laeken (le 3 juillet 1916) () d'un père hollandais et d'une mère belge, il effectue en 1936 son service militaire, après avoir opté pour la nationalité belge.*

Après l'accomplissement de son service, il se réengage pour deux ans et devient pilote de chasse à Nivelles.

Durant l'invasion de la Belgique, il abat un avion allemand puis c'est la retraite vers la France.

Le 20 juin 1940, il s'envole vers la Corse puis il rejoint l'Algérie où il retrouve d'autres pilotes belges désireux comme lui de continuer le combat.

Passant ensuite par le Maroc et Gibraltar, il arrive enfin par bateau le 16 juillet en Angleterre.

Très vite il est intégré dans la R.A.F. et remporte plusieurs victoires qui lui valent d'être le premier pilote belge à être décoré de la D.F.C. (**) qui est une haute distinction de l'Armée britannique.

Le 22 janvier 1942, un stupide accident en vol d'entraînement mettra fin à sa trop courte carrière.

Il est enterré au cimetière de Scopwick où en 1993 une stèle commémorative a été élevée à sa mémoire.

Pour l'anecdote, il faut noter qu'il avait été surnommé "Pyker" par les pilotes britanniques.

Tout porte à croire qu'il s'agissait d'une déformation du mot bruxellois "Peyke" qui lui aurait été donné par les autres pilotes belges de la R.A.F.."

* * * * *

N.V.D.R.

(*) in nummer 604 van de Emile Bockstaellaan. Dat niet meer bestaande nummer lag op het gedeelte van deze laan dat tot aan de Sint-Lambertuskerk liep en nu de Jan Sobieskilaan is geworden.

(**) Distinguished Flying Cross.

Ons actief lid Daniel VAN KRIEKINGE nam verder contact op met het "Ministry of Defense, Air Historical Branch" in Londen van wie we de hierna gepubliceerde tekst mochten ontvangen

Op 15 september 1995 zou de nieuwe naamgeving officieel ingehuldigd worden. Op deze datum herdenkt men immers "The Battle of Britain" waaraan Jean OFFENBERG deelnam.

Jean OFFENBERG in de cockpit van zijn jachtvliegtuig

Offenberg was born at Laeken on July 3 1916. When the Germans invaded Belgium he was a pilot in 2 Group, 4th Squadron, 2nd Regiment d'Aéronautique. He destroyed a Do 17 on May 10. After the country was over-run he flew with other pilots and their Fiat CR 42s to France. At the request of the French the Belgians were put on aerodrome defence at Chartres.

Offenberg and fellow-Belgian, ARIG Jottard took two Caudron Simouns on June 20 and flew to Corsica, then to Phillipeville, Algeria, then to

Oujda, where Belgians had set up a training school. Finding morale there to be low the two took a train to Casablanca. Here they met some other Belgians, who were trainee pilots, and some Poles. The Poles had permission to sail that evening in a cargo boat for Gibraltar. The Belgians and some French airmen slipped aboard with them. They transferred to a British ship at Gibraltar and disembarked at Liverpool on July 16 1940.

Offenberg went to 6 OTU, Sutton Bridge on the 30th and on August 17 he joined 145 Squadron at Westhampnett. He claimed Bf 109s destroyed on November 1 and 6, a He 111 on December 11 and a He 60 and a Bf 109 on May 5. Offenberg was appointed 'B' Flight Commander on May 21 1941. He was awarded the DFC in June, the first Belgian to receive one.

On June 17 Offenberg was posted to 609 Squadron at Biggin Hill. He destroyed a Bf 109 on July 7, was awarded the C de G (Belg) on the 21st and became 'B' Flight Commander on the 27th.

Whilst training a new pilot on January 22 1942, Offenberg was subjected to a mock attack by a pilot of 92 Squadron. This resulted in a collision and the tail unit of Offenberg's aircraft was cut off. He was only at 1000 feet, went into a vertical dive and was killed in the crash. He was buried with full military honours on January 26, in Scopwick Church Burial Ground, Lincolnshire. As well as his seven confirmed victories Offenberg was credited with five enemy aircraft probably destroyed and seven others damaged.

PO 30.7.40 FO 30.7.41

AERIAL COMBATS 1940-1941
JEAN OFFENBURG DFC

Country	Date	Type of Aircraft	Results
Belgium	1940 10th May	1 Do 17	Damaged
		1 Do 17	Not observed
		1 Do 17	Confirmed
England	8th Sept.	½ Do 275	Damaged
	27th Oct.	1 Me 109E	Probable
	1st Nov.	1 Me 109E	Confirmed
	6th Nov.	1 Me 109	Confirmed
	9th Nov.	1 Ju 88	Damaged
	11th Dec.	1 He III	Confirmed
England	1941 5th May	1 Heinkel 60	Damaged
		1 Heinkel 60	Confirmed
		1 Me 109E	Confirmed
		1 Me 109E	Not observed
	21st June	1 MeF	No result
	22nd June	1 MeF	No result
		1 Me 109E	Damaged
	27th June	1 Me 109	No result
		1 Me 109	No result
	7th July	1 Me 109E	Confirmed
	9th July	1 Me 109	Missed
		1 Me 109	No result
		1 Me 109	Not observed
	19th July	1 Me 109	Probable
	24th July	1 Me 109	No result
		1 Flak Ship	
	31st July	1 E Boat	
		1 Minesweeper	
	6th Aug.	1 Me 109	Probable
		1 Me 109	Not observed
	1 Me 109	Not observed	
19th Aug.	1 Me 109	Not observed	
27th Aug.	1 Me 109	Probable	
29th Aug.	1 Me 109	Not observed	
	1 Me 109	Probable	
27th Sept.	1 Me 109	Damaged	
13th Oct.	1 Me 109	Damaged	
27th Oct.	1 Me 109	No result	

Killed on active service 22nd January 1942.

Beeldhouwwerk en versieringskunst in Laken. (vervolg)

Gevelversieringen III.

Kariatiden en atlanten.

(van steunzuil tot gevelversiering).

Kariatiden zijn steunzuilen onder de vorm van vrouwen. Beeldzuilen bestonden reeds in Egypte en het Midden-Oosten. De naam kariatiden stamt uit de Griekse tijd. De meest beroemde zijn die van het Erechtheion (Acropolis) in Athene. Later werden ook mannenfiguren als steunfiguren afgebeeld. Zij werden veeleer atlanten genoemd. Van schoorzuilen evolueerden de kariatiden en atlanten naar symbolische gevelversieringen.

In Laken zijn er dergelijke gevelversieringen te vinden. Zoals we verder zullen zien werden er enkele in het Lakense atelier LABEEUW gemaakt :

- Emile Bockstaellaan, nummers 306 (twee kariatiden en één atlant), en 308 (één atlant) (Atelier LABEEUW) (1).
- Van Gulickstraat, nummer 8 (tweemaal een atlant en een kariatide) (Atelier LABEEUW) (1). Deze beelden zijn gelijkaardig aan die van de Emile Bockstaellaan. (2)
- Moorsledestraat, nummer 49. Twee kleine atlanten onder de kroonlijst in het fronton.

Ook dieren werden als kariatiden in de bouwkunst gebruikt. Zo :

- Koninginnelaan, nummers 217 en 219 : twee leeuwe-kariatiden.
- Charles Ramaekers- en Terplaststraten : aan de deuren van de sociale woningen staan meerdere duo's apen die pseudo-kariatiden zijn.

Ook in Lakense restaurants zijn kariatiden te zien. Zo in :

- "Le Curnonsky", Emile Bockstaellaan, nummer 315.
- "Chez Claude" (in de koetsingang), Ketelsstraat, nummer 31. (Atelier LABEEUW)
- "Les Kariatides" (Grieks restaurant, uiteraard), Jean De Bolognelaan, nummer 38. (echte steunzuilen) (3) (eigenlijk moest het les Cariatides zijn volgens het Franse taaleigen)

Verborgen in de inrijpoort van een winkel zijn er nog twee kariatiden aanwezig (Koffiebranderij VANDAEL, Maria-Christinastraat 134) (Atelier LABEEUW)

Het Atelier LABEEUW.

Op het einde van de jaren zeventig van de vorige eeuw (na 1875 waarschijnlijk) werd door Charles Louis LABEEUW (*Harelbeke 31 maart 1839) het atelier opgericht, waarin allerlei versieringen in cement en pleister werden gemaakt.

Na zijn overlijden (Laken, 10 februari 1909) werd de zaak voortgezet door zijn zonen Joseph LABEEUW (°Laken 4 september 1870) en Gilles Charles Jean LABEEUW (°Laken 6 december 1878) tot in het begin van de tweede wereldoorlog, toen het atelier gedeeltelijk door een bombardement werd vernield.

Meerdere kariatiden en atlanten, hierboven vermeld, werden door het atelier LABEEUW vervaardigd. De modellen ervan bevinden zich nog in de inrijpoort van het atelier, gelegen aan de Kerkeveldstraat nummer 103.

Op deze plaats bevindt zich nu een prachtige tuin met bomen die meer dan honderd jaar oud zijn. Op lovenswaardige wijze wordt deze tuin bewaard en onderhouden door de hedendaagse beeldhouwer en schilder Cesar BAILLEUX. Deze in Maastricht geboren kunstenaar studeerde in zijn geboortestad en Antwerpen. Hij werkt en woont in het atelier LABEEUW en bewaart er kunstwerken die aldaar vervaardigd werden. Op harmonieuze wijze maakte BAILLEUX in het woonhuis en de tuin een mengeling van de figuratieve beelden van LABEEUW met de hedendaagse kunst van zijn hand.

Zo zijn in de tuin volgende beeldhouwwerken van LABEEUW te zien :

- Herder en herderinnetje
- Schreeuwende Vrouw (La Crieuse)
- Diana
- Twee sfinxen aan een zitbank
- Speciale Mannekenpis (een copie bevindt zich aan de Pagodenlaan, 435)
- Allerlei versieringselementen : vazen, leeuwepopjes, engelenhoofdjes, enz.

Een beschrijving geven van de hedendaagse kunst van Cesar BAILLEUX valt buiten het gezichtsveld van een heemkundige kring. Toch kan er op gewezen worden dat deze kunstenaar, die al een tiental jaren in Laken woont, grote bekendheid heeft in binnen- en buitenland.

Joris DILLEN.

- (1) Deze panden zijn als waardevol opgenomen in *"Bouwen door de Eeuwen heen, Urgentie-inventaris van het bouwkundig erfgoed van de Brusselse Agglomeratie"* door J. APERS, A. HOPPENBROUWERS en J. VANDENBREEDEN (Sint-Lucasarchief, Brussel, 1979, pagina 215).
- (2) Zo ook de twee kariatiden en de twee atlanten aan de Koninginnelaan, nummer 6 (op het grondgebied Schaarbeek). (atelier LABEEUW)
- (3) Het grondgebied waarop deze laan ligt was vroeger Neder-over-Heembeek. Het werd bij Laken gevoegd bij wet van 19 augustus 1897 (zie Pierre VAN NIEUWENHUYSEN in *La Villa "No Gayolle" dans le cadre du quartier Wannecauter - Mutsaert"*, Ganshoren, 1983.)

VAN GULICKSTRAAT 8
Detail

Charles RAMAEKERSSTRAAT
Sociale woningen

Emile BOCKSTAELLAAN 306

BEKENDE EN/OF BEROEMDE LAKENAARS.

DE GRAVEUR, SCHILDER EN TEKENAAR JEAN DE BAST

Jean DE BAST werd geboren te Brussel op 14 juni 1884 in een familiaal midden van drukkers. Later kwamen daar nog tien broers en zusters bij in dit bescheiden gezin waarin niet het geld doch wel de deugden de grote rijkdom uitmaakten.

Vanaf de leeftijd van 11 jaar volgde hij de cursussen van de Sint-Lucas-academie in de Paleizenstraat te Brussel en op zijn 14de werd hij toegelaten tot de Academie voor Schone Kunsten van Brussel, in de klas van Firmin BOES. Tijdens een periode van tijdelijk verblijf in Mechelen volgde hij drie jaar lang de leergangen tekenen en schilderen van ROSIERS in de Academie voor Schone Kunsten te Mechelen. Dan volgt een proefjaar in het Atelier van de postzegels in Mechelen. In 1909 wordt hij definitief tot graveur van dat atelier benoemd.

Na alle hiërarchische rangen te hebben doorlopen, wordt hij in 1920 aangesteld als hoofd van het voornoemd atelier.

Nog vóór 1914 was hij zich komen vestigen in Laken, in het huis nr 103 van de Leopold I-straat. Daar leefde hij tot aan zijn overlijden in 1975, in de leeftijd van 92 jaar. Meer dan 60 jaar woonde Jean DE BAST dus in Laken.

Tijdens de grote beroering van wereldoorlog I nam hij actief deel aan de weerstand tegen de vijand. Hij was lid van de "*Toneelkring de Verenigde Vrienden*" van Laken en werd voor die activiteiten door zijn vrienden gelauwerd tijdens een huldebetoon op 7 juli 1919.

In het Atelier van de postzegels werkte hij meerdere jaren in alle stilte aan het bijwerken van postzegelvignetten. Dit lange noviciaat bracht hem tot volkomen beheersing van de postzegeltechnieken. Hij bezocht de grote gespecialiseerde ateliers van Amerika, Zweden, Tsjechoslovakije en Nederland.

De toenmalige administratie bleek niet te willen erkennen dat een ambtenaar van het Atelier in staat zou zijn om zelf de items samen te stellen van de postzegels die moesten aangemaakt worden.

Die opdrachten werden toevertrouwd aan kunstenaars buiten het Atelier van het zegel, of zelfs aan buitenlandse artiesten.

In 1929, evenwel, slaagde Jean DE BAST er in de compositie toevertrouwd te krijgen van een anti-tuberculosezegel met een afbeelding van Koning Albert en van Koningin Elisabeth, dit keer eindelijk onder signatuur J. DE BAST.

Naar verluidt zou de weliswaar laattijdige erkenning te danken zijn aan Koning Albert zelf die het talent en de waarde van deze kunstenaar ontdekte en waardeerde.

Die zegels werden de eerste van een reeks die er 117 zou tellen of, om het met de woorden van een auteur van een gespecialiseerd tijdschrift te zeggen : "*het begin van een prachtige carrière die het nationale postzegelpatrimonium zal verrijken*".

Een aantal postzegels van de hand van Jean DE BAST werden erkend als de mooiste ooit verwezenlijkt in België of zelfs daarbuiten. Sprekend over de serie van de Tassis-familie betreffende de Postmeesters, samengesteld en gegraveerd door Jean DE BAST, betoogt de deskundige E.F. HURT, lid van de British Philatelic Association, van de American Philatelic Society, enz. dat : "*Het zou moeilijk zijn, op het vlak van de techniek en de tekening, zegels te vinden waarvan de matrijzen mooier zouden zijn uitgetekend, met zo'n prachtige techniciteit van zowel ontwerper als etser, en zulks in alle soberheid ook in de uitvoering van de meest complexe details*".

In 1957 verwierf hij de "*Prix Philatélique Belge*".

Bij jaarlijks referendum ingericht door de "*Revue du Timbre*", (tijdschrift dat verschijnt in Vielsalm) betreffende de zegels tijdens 1964 door het Belgisch Postwezen uitgegeven, hebben de lezers van dat blad met overweldigende meerderheid gekozen voor de zegel van 8 F : de "*Afneming van het Kruis*" van Rogier VANDER WEYDEN als zijnde de mooiste zegel. Daarop volgt de zegel van 6 F + 3 F uit de serie Anti-tuberculose met daarop "*Twee kinderen van Cornelis de Vos*", en de "*Herdenking van de Pacificatie van Gent*". Daarbij valt op te merken dat van de drie laureaten de eerste twee zegels geëst waren door Jean DE BAST, deken van de Belgische Etsers van Postzegels, die op 82 jarige leeftijd nog steeds actief was in zijn vak !

In 1964 werd "*Meester Etser*" Jean DE BAST gehuldigd door de "*School voor Filatelie van Antwerpen*".

Bij gelegenheid van de "*Dag van de Zegel*" 1985 werd een speciale zegel te zijner eer uitgegeven.

Jean DE BAST nam deel aan heel wat internationale tentoonstellingen van filatelie en verwierf er onderscheidingen. Ook nam hij deel aan en werd hij onderscheiden op nationale tentoonstellingen van de arbeid.

Er verschenen heel wat waarderende artikels over hem in zowel de franstalige als de nederlandstalige pers.

Enkele van zijn werken zijn opgenomen in de collecties van het "*Musée Postal*" van Brussel.

In juli 1973 schonk hij een reeks van 14 originele platen aan de afdeling Chalcografie van de Koninklijke Bibliotheek.

Andere activiteiten :

Omstreeks de jaren dertig legde hij zich toe op het kunstschilderen. Hij schilderde landschappen en stillevens met dezelfde nauwkeurigheid als deze die hij voor het verwezenlijken van zijn gravures inzette.

Onder de andere kunstzinnige activiteiten van Jean DE BAST dienen vermeld : het graveren op koper, met de droge naald of met salpeterzuur. Ook van stempels en medailles.

Hij etste de keerzijde (wapenschild van België) van het muntstuk - Boudewijn - van 10 F dat op 16 april 1969 uitkwam. Jean DE BAST was toen 86 !

Deze biografie zou onvolledig zijn zonder een opsomming te geven van de vele waarderings- en onderscheidingstekenen die naar Jean DE BAST uitgingen. Deze opsomming mag dan misschien wat eentonig voorkomen doch zij vertolkt de officiële erkenning die deze talentvolle en waardige staatsburger te beurt viel.

- Ere-fabricatiehoofd van het Atelier van de Postzegels te Mechelen
 - Lid van de filatelistische commissie van de Regie der Belgische Posterijen
 - Halssnoer van Eredeken der meester-graveurs
 - Brevet van Emeritus Eredeken van de Arbeid
 - Ridder in de Leopold II orde
 - Officier in de Leopoldsorde
 - Officier in de Kroonorde
 - Officier van de Académie Française als etser
- en talloze andere nationale, burgerlijke en culturele eretekens.

Hij was uitgesproken sportief en in zijn jeugdijaren nam hij deel aan de wedlopen te voet van Brussel naar Antwerpen (56 Km) en was bij de eersten van 117 tegenstanders.

Op het einde van zijn leven bracht hij vele uren door met het uitgooien van de vislijn.

Jean DE BAST stamt uit een bescheiden familie. Hij werd dank zij zijn rijkbegaafde talenten een groot artiest. Vaak werd hij gehuldigd en vereerd. Maar zijn grootste fierheid ging uit naar zijn zoon die chirurg is, een onderwerp waarover die voorname kunstetser nooit uitgepraat raakte.

G. VANDEN BUSSCHE

Jean DE BAST aan de werktafel 'zie de "Afneming van het Kruis"
(Uitgegeven ter gelegenheid van de "Dag van de Zegel van 1985") en
speciale stempel).

Zegels van Leopold I
Leopold II
Albert I

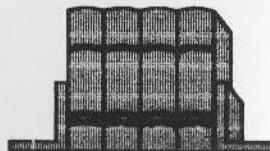

Achterkant van het muntstuk van 10 F

 INHOUD

	pag.
1. Ten Geleide (L. CANDAU)	1 - 3
2. Een kasteel zonder funderingen (V. CAPRON)	4 - 5
3. 75 jaar Rijksnormaalschool in Laken (H. VERSTRAETE)	6 - 10
4. Over het Hoger Instituut voor Landbouwhuishoudkunde (G. VANDEN BUSSCHE en D. VAN KRIEKINGE)	11 - 16
5. Hulde aan een Lakense oorlogspiloot Jean OFFENBERG (M. ARTIGES en LACA)	17 - 20
6. Beeldhouwwerk en versieringskunst in Laken III : Gevelversieringen : Kariatiden en Atlanten (J. DILLEN)	21 - 23
7. Bekende en/of beroemde Lakenaars De graveur, schilder en tekenaar Jean DE BAST (G. VANDEN BUSSCHE)	24 - 28

INHOUD

HERNIEUWING LIDGELDEN

Met dit nummer loopt ons zesde werkingsjaar ten einde. Mogen wij onze geëerde leden vragen spontaan hun lidgeld voor het jaar 1995/1996 te hernieuwen (250 F.) op rekening nr 068-2095230-57 van LACA.

Steunlidgelden zijn steeds welkom !

Door dit bedrag nu reeds over te schrijven zou U onze schatbewaarder heel wat hoofdbeslommeringen besparen.

Met heemkundige dank en LACA-groeten.